

ΜΑΥΡΗ ΚΑΙ ΑΣΠΡΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Ήτο εσπέρα του Ιουλίου του 18... Ο καύσων της ήμερχας ήτο ἀφόρητος· ἄλλ' ὅπως συμβάνει συχνά εἰς τὰς θερμὰς χώρας, — ο τόπος δὲ εἰς τὸν ὅποιον ὑπόκειται ἡ ἀρχὴ τῆς παρούσης διηγήσεως εἶναι ἡ Ἀλγερία — ἡ νῦν προχνηγέλλετο πολὺ δροσερά· δρόσος εὐεργετική ἐσχημάτιζεν εἰς τὰ ἄκρα τῶν νανοφύῶν φοινίκων μαργαρίτας, οἱ ὅποιοι ἔστιλον φωτιζόμενοι ἀπὸ τὸ ἀργυρόχρουν φῶς τῆς σελήνης.

Τὴν αὐτὴν τῆς νυκτὸς διέκοψεν ἔξαρφα κραυγὴ πόνου.

— Εμπρόσθι δρόμο!

— Δέν, μπορῶ πλειά νὰ περπατήσω! ἀπήντησε μία φωνὴ ἀσθμαίνουσα.

— Τράβα ἐμπρός, σου λέγω!

— Τὰ πόδια μου εἶναι καταματωμένα.

— Τόσῳ τὸ χειρότερο ἀρριό πρωὶ πρέπει νὰ εἴμεθα· 'c τὸ δάσος. Τράβα λοιπὸν ἐμπρός, εἶδεμή...

— Τὴν στιγμὴν ἔκεινην ἡ σελήνη ἐφώτισε παράδοξον σκηνῆν. Μία μάυρη ἔχουσα τραχεῖα χαρακτηριστικὰ καὶ ἐρυτιδωμένα ὡς παλαιὰ περγαμηνὴ ζωρωμένη, ἐσήκωνε τὴν χειρά της νὰ κτυπήσῃ κοράσιον μαύρον ἔως δέκα ἑτῶν.

Τὸ πρόσωπον τοῦ κορασίου ἐξέφραζε φόβον συγχρόνως καὶ πόνον. Προέτεινε τοὺς δύο ισχυνούς βραχίονάς του διὰ νὰ προφυλαχθῇ ἀπὸ τὸ κτύπημα.

— Δέν, θέλω νὰ με δεῖρης! εἶπε μὲ στεναγμόν.

— Τότε περπάτα!

— Δέν μπορῶ!

— Νὰ λοιπὸν τότε!

Συριγμὸς διέσχισε τὸν ἄέρα, ἡ δὲ μάστιξ ἔκτυπησε μὲ ὁρμὴν τὴν ράχην τοῦ δυστυχοῦς κορασίου· εἰς τὴν ὅξειδα κραυγὴν αὐτοῦ ἀπήντησεν ὑπόκωφος ὄλακη, ἀφαιρώσι τὸν φελὸν ἐκ τοῦ φλοιοῦ τῶν μεγαλόσωμος δὲ χώνων, πλαγιασμένος πλησίον ἀμάξιου, ἀνετινάχθη δεικνύων εἰς τὴν ἀπεικῆ μαύρην φθεροῦ δόδοντας.

— Ήσυχα! ήσυχα, Καναδῆ! ἔγρυζεν οὐφώδασσα κατὰ τοῦ κυνὸς τὴν μάστιγα, διὰ τῆς ὅποιας εἶγε κτυπήση τὸ κοράσιον· ήσυχα σου λέγω, εἶδεμη θὰ πάρης καὶ σὺ τὸ μερτικό σου.

— Επειτα δὲ εἶπεν ἀποταθεῖσα εἰς τὸ κοράσιον.

— Τῷρα 'c τὸ ἄμάξι!

Τὸ «ἄμάξι» ἔκυλετο ἐπὶ δύο χρημα-

λῶν καὶ χονδρῶν τροχῶν, περιεῖχε δὲ πλὴν ὀλίγων παλαιῶν ἐγδυμάτων, ἀρκετοὺς κάδους πλήρεις θάτος καὶ σάκκου ἀλεύρου ἀραβοσίτου.

Δύο λευγῶν δρόμος ὑπελείπετο ἀκόμη ὅπως φθάσασιν εἰς τὸ τέλος τοῦ ταξιδίου τῶν πρωίαν ἐπρεπε νὰ φθάσασιν εἰς τὴν φυτείαν τῆς Μετζάνας, καθ' ἥν στιγμὴν ὁ διεύθυνων τὴν καλλιέργειαν μισθώνει συμπληρωτικούς ἐργάτας, ἀνδρας, γυναικας καὶ παιδία δύπως

διὰ τῶν ὅποιων ἔσυρε καὶ οὗτος τὸ ἀναλογοῦν εἰς αὐτὸν μέρος:

Δέν ἦτο συγήθης κύνων ὁ Καναδῆς. Ήτο κράμα τι κυνὸς ποιμενικοῦ καὶ κυνὸς τοῦ Ἅγιου Βερνάρδου. Οἱ πρασινωποὶ ὄφεις του, τὰς φρασαὶς ἡς ἥτο ἥσυχος, ἐλάμβανον ἐκφρασιν ἀπεργράπτου ἀγαθότητος· θὰ ἔλεγε κανεὶς διτὶ ἥσαν ὄφεις του ὄφεις του ἀνθρώπου· ἀλλ' εὖθὺς ὡς παρουσιάζετο κίνδυνός τις, τὸ βλέμμα του ἐγίνετο ἄγριον, τὰ ὄτα του ὀρθοῦντο, ἡ δὲ πυκνὴ οὐρά του ἐκτύπωσιχρωτῶς τὰ πλευρὰ αὐτοῦ.

Ἡσδάνετο πολλὴν ἀγάπη πρὸς τὴν Μυάναν, καὶ ὑπέκουε εἰς αὐτὴν εὐπειθῶς, καὶ ἡ μικρὰ δὲ κορασίς τον ἡγάπα δομοῖς.

Συγχάκις ἡ θερμὴ δορὰ τοῦ Καναδῆ προέφυλαξε τὴν Μυάναν ἀπὸ τὰς αἰφνιδίους μεταδολὰς τῆς ἀτμοσφαίρας· διότι εἰς τὴν χώραν ταύτην ἡ θερμοκρασία εἶναι ἀστατος· τὴν πρωίαν τίπτει χών, τὴν δὲ ἡμέραν καύσων ἀφόρητος καταδικάζει τοὺς ἀνθρώπους εἰς ἀπόλυτον ἥσυχιαν.

Ἡ γραῖα μετέβαινε συχνὰ ἀπὸ μέρους εἰς μέρος μετὰ τῆς Μυάνας καὶ τοῦ Καναδῆ, οἵτινες ἔσυρον τὸ ἀμάξιόν της. Οὐτὸς Καναδῆς ἔβλεπεν διτὶ ἡ φίλη του ἡσαντορασμένη, ἐβράδυνε τὸ βῆμά του ἢ ἵστατο καθ' ὅλην τὴν χωρίαν· δύον δὲ καὶ ἄν τοι ἐμαστίγωνεν ἡ κυρία του δὲν ἀπεφάσιε νὰ προχωρήσῃ. Τοῦτο δὲ καὶ συνέδη τὴν νύκταν ἔκεινην μετὰ μιᾶς ἀκόμη φράσης πορείαν.

— Τὶ τρέχει; εἶπεν ἡ ἀπαισιά γραῖα σείουσα τὴν φοβερὰ μάστιγά της.

— Σκότωσέ με, ἄν θέλεις, εἶπε μὲ κατάκοπον φωνὴν ἡ Μυάνα· δέν μπορῶ δύως βῆμα νὰ κάμω πλειά.

Ἡ γραῖα ἐνόησεν διτὶ ἀνωφέλως θὰ ἐπέμενεν· ἥρξεσθη νὰ καταβιδάσῃ ἐπὶ τοῦ σώματος τῆς μικρᾶς τὴν ὑψηλότερην ἥση μάστιγα. Επειτα δὲ βλασφημούσσα ἔξεβαλεν ἀπὸ τοὺς ὄμους τῆς Μυάνας τοὺς δερματίνους ἱμάντας, διὰ τῶν ὅποιων ἔσυρε τὴν ἀμάξιν, ἔβαλε τὴν μικρὰν ἐντὸς τοῦ ἀμάξιου καὶ τη εἶτεν ἀπειλητικῶς:

— 'S τ' ἄμάξι!

Μετὰ τὴν διαταγὴν ταύτην ἡ μικρὰ κόρη ἐπέφρασεν εἰς τοὺς ὄμους τῆς δύο ἱμάντας, δεδεμένους εἰς τὴν ἀμάξιν, μετὰ δίωρον δὲ πορείαν τὴν νύκτα, ἐστάθη εἰς τὴν ἀρχὴν μεγάλου δάσους δρυῶν. [Ἐπειτα συνέχεια]

ΑΡΙΣΤΟΜΕΝΗ ΠΟΛΥΤΡΟΠΟΣ

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΝΑΣΟΣ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΔΙΑ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΑ]

Ἐγεννήθηεις μίαν πτωχήν καλύσθην μικροῦ χωρίου· τὰ σπάργανα ὅπου τὸν ἐτύλιξεν ἡ μητέρα του ἡσαν πτωχικά· πτωχική ἦτο ἡ κύνη πότι τον ἐνανούριζε νά τον ἀποκοινώσῃ· πτωχικά ἡσαν καὶ τὰ φορέματα πού του ἐφόρεσε σταν ἤρχισε νὰ περιπατή.

Ἡσδάνετο πολλὴν ἀγάπη πρὸς τὴν Μυάναν ἀπὸ τὰς αἰφνιδίους μεταδολὰς τῆς ἀτμοσφαίρας· διότι εἰς τὴν χώραν ταύτην ἡ θερμοκρασία εἶναι ἀστατος· τὴν πρωίαν τίπτει χών, τὴν δὲ ἡμέραν καύσων ἀφόρητος καταδικάζει τοὺς ἀνθρώπους εἰς ἀπόλυτον ἥσυχιαν.

— Ο καϊμένος ὁ Νάσος! τὸ δυστυχισμένο παιδί! θὰ εἰπῆτε.

— Οχι, οχι· ὁ πτωχὸς ὁ Νάσος δέν εἶναι διόλου δυστυχισμένο παιδί· εἶναι πολὺ εύτυχισμένο μάλιστα· ἀς εἶναι τόσο πτωχό· ἔχει ἔνα μεγάλο, ἀτίμητο θησαυρό, τὴν μητέρα του.

Πόσα παιδία ἀπ' αὐτὰ ποὺ ζοῦν μέσα· τὰ πλούτη, ποὺ πατοῦν μαρμαρέ-

νια σκαλοπάτια καὶ μαλακὰ ταπιά, ποὺ φοροῦν ἀρχοντικὰ φορέματα καὶ ἔχουν δ.τι θελήσουν, δέν εἶναι εὐτυχῆ! Τίποτε θαρρεῖς δέν τους λείπει· καὶ δρωτὰς τοὺς δέν λείπει· μεγαλείτερος πλούτος, ἡ μητέρα των δέν λείπει τὸ θερμότερον τοῦ θερμότερον· τί θὰ εἰπῆ νά καυμήσουν τὸ κεφαλάκι των εἰς τὸ γόνατο τῆς μητέρας καὶ νάκούσουν σιμὰ· τ' αὐτέ των νὰ κτυπήσῃ τὴν μητέρα της. Οχι δέν το ξεύρουν· καὶ γι' αὐτὸ μία λύπη εἶναι ζωγραφισμένη πάντα· τὰ χειλη των.

— Ο μικρὸς ὁ Νάσος την ἔχει τὴν μητέρα του. Καὶ πώς την ἀγαπᾷ! Αὐτὴν μονάχα ἔχει εἰς τὸν κόσμο· εἶναι δρόμανς ἀπὸ πατέρα· γιὰ τὴν μητέρα του εἰμπορεῖ καὶ τὴν φωτιὰ νὰ πέσῃ. Γιὰ τὴν ἀγάπη της ἀπεφάσισε καὶ να ξενιτευθῇ μικρός, μικρός.

— Εδώ· τὸ χωρίδιο δουλειὰ δὲ βρίσκω, εἶπε πολλὲς φορὲς μὲ τὸν νοῦν του· θὰ γυρωνῶ ἔτσι· τὸν περιποιηθώ τὸν μητέρα μου σὰν γηράσῃ· Ας πάγω· τὰς 'Α-

θήνας, νὰ κερδίω τὸ φωμί μου, νὰ της στέλνω καὶ κανένα λεπτό· καὶ νὰ προκόψω, νὰ γίνω ἀνθρωπός.

Τὸ εἶπε τῆς μητέρας του· ἔκεινη δέν ἤθελε· τὸν ἀρχή· ἐπειτα τὸ ἐπήρε πάσφασι· ἥθελε νὰ προκόψῃ τὸ παιδάκι της τούδωκε τὴν εὐχή της, τὸ φεληστήριον· καὶ τὸ τέστειλε· τὰς 'Αθήνας.

Ο Νάσος πωλεῖ πορτοκάλλια· τὰς δρόμους· δοσοὶ βλέπουν τὸ γλυκό καὶ τίμιο πρόσωπό του, νοιώθουν πόσο καλὸ παιδί εἶναι καὶ ἀγοράζουν πορτοκάλλια. Τὸ βράδυ πηγαδίνει· τὸ σχολεῖο του Παρνασσοῦ· ἔχει σχέδια ο Νάσος· θέλει νὰ πάγη ἐμπρός.

Αὐτὰ τὰ σχέδια συλλογίζεται αὐτὴ τὴ στιγμὴ πού τὸν βλέπετε· ὁ νοῦς του τρέχει εἰς τὴν μητέρα του· τῆς ἔστειλε δέκα δραχμὰς νὰ κάμη· καινούργιο φόρεμα διὰ τὴν Δαμπτορή, καὶ νοιώθει μιὰ χαρά μέσα του! Ο Νάσος μου καλὸ παιδί, ἔχει θάρρος καὶ θὰ προκόψῃ· ἔχεις ἐπάνω σου τὸ μεγαλείτερο φυλακτὸ τοῦ κόσμου, τὴν εὐχὴ τῆς μανούλας σου!

